

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	— fill.	— fill.	— fill.
Egy évre . . . 10 kor.	— fill.	Egy évre . . . 16 kor.	— fill.
Fél évre . . . 5	— fill.	Fél évre . . . 8	— fill.
Negyed évre . . . 2	50	Negyed évre . . . 4	— fill.
Egy óra . . . 1	— fill.	Egy óra . . . 1	70
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Hj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Erőmérés.

Debreczen, aug. hava.

A szabadságharcz leverése óta a magyar nemzet legnagyobb tragikumai azoknak az államférfiaknak erkölcsi silányságában áll, kik a hatvanhetes kiegyezés után e nemzet sorsának intézését kezökbe ragadták.

Hogy időközönként, ritka kivételként megtörténhetett az, hogy a becsületes meggyőződés és hazafias érzés politikája is tehetett pár szárnycsapást a mivél a porból kiemelkedett, a ig jöhet figyelembe, mert a letűnt évtizedek általános képét azaz erkölcsi téboly adj meg, mely Magyarország kormányzásában végzetesen dühöngött, megmételvezve e nemzet minden rétegét s megakadályozva minden irányban a nemzeti erő természetes kifejlődését, izmosodását.

A politikai szabad meggyőződés minden eszközzel kiirtása, a korrupció a nemzet minden számottevő rétegében, politikai pártoknak egyéni hatalmi érdekek támogatására felhasználása s a föltétlen szolgálat készség a dinasztíával szemben, mint a magyar vezérlő politika sarkelvei!

Csodálatos öserő lakozhatik ebben a nemzetben, hogy a teljes szolgaság jármát még ezek után sem tudták a nyakába akasztani.

Az életrealitásnak, az államfenntartásra termettségnek és erőnek, a haladásra képességnek s a készségnek: méltó versenyt kezdeni szellemi téren is a modern államokkal, milyen megindító, milyen fölséges példáját mutatja ezek dacára is e nemzet legújabb pár évtizedének története.

Mert én lelkem és eszem minden hevével és meggyőződésével tiltakozom az ellen a kérkedés ellen, mely nemzeti fejlődésünket a magyar vezérlő politikával hozza kapcsolatba s e politika eszélyességének és megfontoltságának juttatja a babért.

Nem igaz! Százszor és ezerszer nem igaz, szemérmetlen kérkedés ez, ha haladt e nemzet, a minthogy haladt, haladásának első sorban ez a politika állotta útját s ha mégis eljutott valameddig, amint hogy eljutott, azt az ereiben lüktető öserőnek köszönheti, mely, bár minden lapját e vezérlő politika összekötözve tartotta, tovább vánszorogni készteté.

Igen, haladt e nemzet. S ha látjuk a nyomorgó iparosoknak, az adóságoztól roskadozó, a tönkrement, a koldusbotra s a kivándorlási ügynökök kezére jutott földmivéseknek, kisbirtokosoknak s az éhező munkásoknak száz és százezreit, lehetetlenség a szenvedély hangján nem kérdeznünk: hová juthatott volna ez a haladás minden kellékével megáldott nemzet, ha nincs vezérlő politikája, mely megfosztva tartotta s tartja ma is a haladás, az erősödés és izmosodás lételemétől a gazdasági önállóságtól, mely a megfontoltság gyámoltalanul hazug jelszavával évtizedeken át tetlenül nézi egy idegen náció szipolyozó kapzsiságát, amely vezérlő politika gyáva és szolgai a meghunyászkodásig, gögös és zsarnok a leghitványabb önzésig s a mely vezérlő politikának — példa reá a mult és jelen, kezében nem elég piszkos semmi eszköz, hogy azt föl ne használja uralmának biztosítására.

Igen, haladt e nemzet. S izmosodott, erőben gyarapodott e szörnyű akadályok dacára is. Sőt ez az erő már sikra szállott az útjába állított akadályok szétrombolására.

Ez a magyar parlament mai helyzete. Az erőmérés.

A ki nem ölt, meg nem rothasztott ös nemzeti erő küzdelme azzal a vezérlő politikával, mely elvek, meggyőzések elárulásával szüetett, mely e nemzet véréből idegen, felfogásával nem egyező, mely árulástól születve annak emlőjén táplálkozott, nőtt nagyra, ráterpeszkedvén a nemzet egészre, hogy a meghamisított közvélemény segítségével üzze garázdálkodásait.

Gondolom, a Tisza Kálmán nagyváradi bukásakor vagy a halála után, ez körülbelül egyre megy, a Pestj Hir-lap, mely méltán vezekel most régi büneiért, írta volt: a történelem lesz hivatva itéletet mondani a fölött, igaz volt-e Tiszának, mikor a kormányzásra szerinte éretlen magyar nemzetet kirekesztve önsorsának intézéséből, erre a célra egy megbízható érdekköalicziót, vagyis többséget szervezett.

Nos, akik a történelemtől várták e kérdés eldöntését, nem sokáig kellett várniok.

A Tisza Kálmán érdekköalicziója elvezetett a Héderváry rövid, de becsületességében páratlan kormányzatához

s a kérdés két irányban is tisztázva van: hogy az érdekköaliczió egyéni hatalmi érdekek támogatására jó lehet, de egy szabadságra termett tiszta jellemű nemzetet a becsstelenség fertőjéhez vezet s hogy a magyar nép nem olyan hitvány nép, mely ne lenne képes elég szellemi és erkölcsi erőt sorompóba állítani sorsának intézésére s jogainak védelmezésére.

A magyar nemzet régi közép osztálya a populus Verböcyanus, amely aany századoknak vészes viharain át tudta kormányozni ez ellenséggel bőven megvert nemzetet, ez a populus Verböcyanus igaz, hogy jórészt már kipusztult, de a nemzet terméketlen nem maradt.

Nem! És csalódtak, kik ennek az ellenkezőjét hitték. Csalódtak rutul, csalódtak érdemök szerint. Az a kicsiny csapat, amelynek lelkét a nemzeti nagy ideálok s az a hit és meggyőződés heviti, hogy e nemzetnek joga van élni s joga van vissza követelni azt, mit elraboltak tőle: az önrendelkezést, ez a kicsiny csapat nagy munkát végezett. Visszaadta önbizalmát a kételkedő nemzetnek.

Nagy munkát végezett az a kis csapat, csak úgy volt képes erre, hogy vére, a lelke, a meggyőződése a nép véréből lelkéből, meggyőződéséből van és a mikor megállani kényszeríté az örült forgasnak indult kormánykereket jutalma a gyönyörű csatáért a nemzet elismerése és tapsa volt.

Más nemzeteknél a nemzeti érzés ilyen megnyilatkozása megtisztítja a politikai légkört, elsöpörve az utból minden tisztátalan elemet.

Nálunk nem ez történt. Nálunk az érdekköaliczió hónapokon át nézhetette a magyar nép ezreit, kik felzarándokoltak a fővárosba, hogy közvetlenül demonstrálják mi e nemzetnek igaz akarata s nézte gunyos megvetéssel vagy érzéketlenül a vidékről felsereglett csöcselek hadat.

Ime! A magyar vezénylő politika nemzeti jellege.

S hogy elfogytak a zarándok csapatok és e nép akaratának valódi képviselői tovább sürgették e nemzet jogait, az érdekköaliczió a bizonyosság göggyével a zsebébe nyúl, hogy megvásárolja a láрма csinálók nyomorult csapatát.

Ime! A magyar vezérlő politika hatalmi eszközei.

Förtelem.

Pusztulni, veszni kell ennek a politikának és pusztulni, veszni fog!

Az erőmérés első, nehéz próbája a biztosítéka ennek, a mely próba után a nemzet becsülete megvédve, tisztán, hófehéren áll.

Mert ez volt a cél, ezt a becsületet vásárolni meg. Nem volt eladó. Hogy kidobta magát áldozatul oda, elvállalva e piszkos munkának ódiümát, az mellékes dolog.

Hogy Szápárynak, vagy másnak hívják-e azt a főúri sarját, kinek élete pár földkörüli utból, politikai szereplése a profanum vulgus gyűlöletéből állott azzal épen úgy nem törődik a nemzet, mint a hogy nem törődik Szápáry ur azzal, hogy az a profanum vulgus őt most joggal megveti.

De nem mellékes dolog az, hogy Magyarország miniszterelnöke is részese a nemzet becsülete ellen intézett eme merényletnek.

Mert részese. És a fölébredt és akcióba lépett nemzeti erő nem elégszik meg azzal, hogy Héderváryt elsőpri arról a helyről hová méltatlanul jutott, ez az erő biztosítani fogja magát a hasonló orvtámadások ellen, meg kell ezt tennie, de a nemzeti becsület és tisztesség eme védő várát másutt, mint a mai vezérlő politika romjain fel nem építheti.

Felfogja építeni itt!

Azért pusztulni, veszni kell ennek a politikának és pusztulni, veszni fog!

Dr. Boross Lajos.

Khuen bukása.

Husz esztendeig várt a magyar kormányelnöki székre, s husz nap múltán kibukott belőle. Kibukott csufosan. Egy pillanatra se tudott a magyar nemzet szívéhez férközni, egy percze se tudott rokonszenvet ebreszteni maga és vállalkozása iránt, sőt a pártot, amelynek vezére és feje lett, se tudta megnyerni, magához fűzni. Kormányához csak kudarcz fűződik, s nem alkotás, csak erőszakot próbált meg és nem kormányzást, csak botrány jellemzi négyhetes miniszterségét, mint a hogy botrányok láncolata volt huszéves bankodása is.

Hogy ez így történt, természetes. Nem történhetett másképp. Se jelleme, se képességei, se tudása, se ismeretei, se közjogi érzéke nem tette alkalmassá erre az állásra. Nem a magyar politikában nőtt fel, nem magyar érzések lakoztak benne, nem ebben a földben volt az ő gyökere.

A rossz végzet hozta ide, a jó nemzis viszi el.

Most már végképp bevégeztetett. Ahogy ischli táviratban jeleztük, úgy történt minden szorul-szóra. A minisztertanács összeült a budavári palotában, a miniszterelnök megtette jelentését az ischli ut eredményéről, s az egyhangu határozat erre az lett, hogy az összkormány lemond. Meg is írták azonnal a lemondó okiratot, megtáviratozták a döntést a királynak s még este publikálták a

várva várt eseményt. Ma hétfőn reggel már a képviselőházban is megtörténik a lemondás bejelentése, éppen egy időben azzal a jelentéssel, amely ezt a kormányt, ha nem is bélyegzi meg, de mindenesetre jellemzi a vesztegetések vizsgálata kiküldött parlamenti bizottság jelentésével.

Milyen vihar kerekedett volna ebből a jelentésből, ha a kormány megmarad. Bizonyára olyan, a mely akkor is elsöpörte volna.

A főrendiházban is bejelentik hétfőn a lemondást. Gyönyörű tréfa ez. Még a bemutatkozás sem történt meg, s már jön a buesu. A régi találós mese ez a füstről: „Az apa még nem is jár, fia na gyon szaladgál.“ Meg se született még, már is temetik.

A mily határozottan jelentettük mára a bekövetkező eseményeket, ép oly határozottan mondhatjuk, hogy a valság ezuttal nem fejeződik be tulságos gyorsan. S a megoldás csak egy lehet, — ezt ma már minden párton tudják és bevallják — a nemzeti akarat teljesítése olyan férfiú révén, kinek szavahihetőségehez kétség nem férhet, s a ki a magyar politikai életben gyökerezik.

Az iszákosság terjedése és az ivási szokások.

Irta: Dr. Burger Péter.

II.

Dr. Hoppse mondja a németekről, hogy: „Miként ősi időkben Bacchus isten diadalmában hódította meg a világot, így napjainkban Gambrinus diadalmaskodik az emberiségen minden legrejtettebb zugában e sártekenek hódolatán magának.

Ugy a szegények viskóiban, mint a gazdagok palotáiban egyaránt akadnak lelkes hívei. Hatalmas, nagyarányú, fényes templomszerű építmények emeltek szolgálatában városaink legnépesebb utcáin és terein.

Pazar fényű berendezés és kivilágítással ide vonatkozó kép és szoboréktiményekkel czimeres czégyereken hirdette Gambrinus Isten hódolatát a sör fogyasztás.

Ide e sörpalotákba gyűlnek nap-nap mellett, itt aldoznak habozó pohár mellett sörivási szenvedélyüknek férfiak, nők, ifjak, öregek egyaránt. Ide hozzák gyermekeiket is, hogy mentől hosszabbban, háborítatlanul lophasák a napot és többnyire az éjt is nappa téve, a helyiségek amugy is izzó és a dohányzók füstjétől atláthatlan, bűzös levegőjében szívják magukba az alkohol méreg mellett egyébb kórok csiráit is.

Igaz ugyan, hogy legfőbb imádói a sörnek a németek és hogy ők emelnek Gambrinus Istennek legfőbb, legfényesebb templomokat sörházak alakjában; de e nép szívós, kitartó, kabzsi, számító és hasznos természetű módját lelta és leli ma is a keserű árpalének csaknem valamennyi nemzetekhez való behurcolására és megkedveltetésére, hogy hasznát lássa.

Nem csak a polgárosult államokba, hanem a fél és egész vad Afrikai, ázsiai néptörzsek közé is utat törtek az ott tüzes viznek nevezett szeszes italnak. Délafrikai gyarmatokba pl. 1893/4-ik évben 480,000 marka áru italt liferáltak. Kamerunba ugyanez évben 981,000 marka, Togo-ba 676,000 márkányit stb. boldogítván ez ősi népeket is a sör áldásaival.

Ős időkől fogva Németország volt az árpalé, a sör classikus hazája. Különösen Éjszak-Németország az, hol a városok felvirágzása és polgárai emelkedő jólétével a

sörgyártás magas tökélyű nagy haszonnal járó iparág lett is a 16. században már oly nagymérvű elterjedést nyert a sörivás, miszerint — Luther — e szavakra fakadt: „hogy aki a sörgyártást felfedezte, ille fuit pestis germanial.“

Luther mondotta továbbá „minden nemzetnek saját ördögének kell lennie: a németé a sörcsap és korhely a neve“. — Melanchton pedig így kesereg: „Mi németek szegényekké, betegek, pokolbavalókká iszszuk magunkat.“

A németekről, nemzeti italukkal szemben is áll az, mit én a magyarokról és a borrhól mondtam, hogy igaz ugyan hogy már ősi időkben is itták és talán nagy adagokban is itták, de csak a kiváltságosok, a hatalmasok, ezek is csak különös ünnepélyes alkalmakkor. A nép, az Isten adta nép e drága élvezethez csak nagy ritkán jutott.

Csak a középkor végén, amidőn a sörgyártás mindinkább tökéletesedett, általánosodott és midőn különösen a 30 éves háboruk zsoldos seregei által a pálinkaivás is elterjedt: terjedt jobban az iszákosság; de még a következő századokban is, míg a gyári előállítás az olcsóbb és tömeges termelés közismert nem lett, csak a jobb módúak itták rendszeresen.

A pálinka, melynek élvezete, mint mondtam, a 30 éves háboru után lett közismert; csak lassan tört magának utat a 17. században a gyógytárakból a csapszékbe. (Mi sem lenne öhajandóbb és indokoltabb mint oda visszaterelni.)

Népméreggé, népek bűnévé azonban a pálinka ott is csak a 19. század elején lett, midőn annak nagyban gyártása a gümös növényekből és lepárlás által tökéletesítése közismert lett és óriási gyárak elárasztották vele egész nyugatot. A pálinka pestisnek is, tehát Németország a tulajdonképeni ősi fészke.

Míg azonban a pálinka ellen a németek mihamarabb hadat üzentek korán belátván elég vészes befolyását fajuk épségére és e küzdelmüknek csakhamar eredménye mutatkozott, mert sikerült azt annyira gyűlölt és megvetetté tenniök, miszerint már a népnek is csak aljas süpredéke élt vele; addig a sörgyártás tökéletesítésével a sörnek, elterelhetővé és így olcsóbbá tételevel ennek az óriási nagymérvű fogyasztását érték el a szegény munkás osztályban is, vele vagy általa, mint említettem a pálinkának is újabb térfoglalását. Amint ugyanis általánossá lett a sörivás, a pálinka ivás ismét ősi jogaiba került vissza éppen a sörfogyasztás emelése czéjából, azt hirdetvén rólla, hogy fokozza a sör iránti vágyat, most már két ördöge lett a németnek a pálinka és a sör. Most lett csak igazi Luther m ndása — ille fuit pestis germaniae — midőn immár nemzeti bálvány a németnek Gambrinus. Aki azt támadja, a német becsületét sérti, aki annak nem hódol a német névre számot nem tarthat. A sörért való rajongást a német a világ minden tájára magával viszi, úgy hogy csaknem mindenütt német a sörházak tulajdonosa.

Amerikából panaszojják, hogy ott a mértékletességi mozgalomnak legfőbb akadály a németek e szenvedélye. A német ritkán lelkesül közügyért irják Amerikából, de ha egyszer a sörüket veszély fenyegeti pl. a vasárnapi munkaszüneti elárúsítási tilalommal, úgy o'y pokoli lár mat csapnak, mintha legalább is az amerikai köztársaságot fenyegetné veszedelem és azonnal a személyes szabadság védelmére alakítanak egyesületeket.

Minden sértő gunyt eltűr, szemére vehetjük a savanyított káposzta, limburgi sajt és más nemzeti eledelük iránti rajongásokat,

mosolyog a német; de amint nemzeti bálványát Gambinust és a sörös kancsót bántják, elhagyja közmondásos türelme.

Ott is mint legfőbb helyen az iszákosság elleni küzdelemnek legkonokabb ellenzői nem a munkásosztályból, hanem a munkátlan vagyonos osztályból sorakoznak, nem akarván semmiképen nélkülözni élvezeti italukat.

Pedig éppen a sör olyan szeszes ital, mely minden másnál inkább csábit, a sok, a mértéktelen ivásra. Münchenben például mindennapos megszokott dolog, hogy a munkás ember 5-6 liter sört megiszik naponta; de 10-12, sőt 20 literig is felviszik, különösen a vendéglői iparkörül foglalatostok. A sör az iszákosság legfőbb terjesztője Németországban, mely könnyű hozzáférhetőségű és tetszetős kellemes kiszolgálásával, más italok, különösen pálinka fogyasztására is csábit.

Csekély szesztartalma és állítólagos tetemes tápértéke a sörnek; olesó, ártalmatlan és amellett még tápláló ital híret költötte; holott tudunk kellene, hogy még olyan csekély szesztartalmát is az elfogyasztott nagy tömegek dusan pótolják és hogy a beane rejő igen csekély tápértéket igen drágan fizetjük meg.

„Mindazonáltal a kellemes és könnyen emészthető, sőt étvágygerjesztő tápláló élvezeti cikknek álarcza alatt jutott a sör romboló uralomra oly körökben is, hová különben soha sem került volna.

Midőn e szó pálinka, jó társaságban nem szívesen ejtetik ki, midőn a pálinkaivó fogalmát alatt már erkölcsileg züllőt, testi és szellemi nyomorban smlődő egyént képzelünk; a sörről és sörivásról német nép minden rétegében, legalsótól legfelsőbbig oly nézetek uralkodnak, melyek a józan és előítéletlőt ment orvosi és egészségügyi felfogással homlokegyenest ellentétes. (D-Strümpel.) Pálinkát inni szégyen minden népretegekben; de a művelt előkelő ember sem restel dicsekedni ha 2-3 pohár sörrel többet ivott társainál: ebben van szerintem a sörivás veszedelme.

Két körülményt kívánok különösen kiemelni, mely által a sör „látszólag ártalmatlan és tápláló ital“ álarcza alatt világuralomra tör, a társadalom minden rétegébe hatol és már-már legnagyobb veszedelmévé válik haladó korunknak.

Az első az, hogy a nőket meghódította.

A nők az emberiség egyik fele, mely mindaz ideig az alkohol meregtől teljesen ment lévén; legalább részben ellenállóhatott, a férfiak alkoholizmusában rejő elcsatnyulás és elfajzás csirait az emberiségben.

Igaz ugyan, hogy eddig is akadtak nők vidékenként elszórtan, kik a pálinkát sem vetették meg és talán még többen, kik egy két pohárka borocskától sem riadtak vissza, de ez csak szörványos dugaru volt a nyilvánosság előtt, ritkán és csak bizonyos tartózkodó szemérem érzettel történt meg.

A sör kivételt képez, ezt inni nem restellik már a mai hölgyek nyilvános helyiségekben sem és szinte gunytárgyát képezi közöttök ki ezt nem tenni elég maradi.

Amint azonban különösen német családban a mindennapi nélkülözhetlen ital a sör, úgy sajnos nálunk és máshol is más szeszes italok válnak mindinkább azzá és hódítják részükre a nőket is.

Ritka ház, ritka család, hol a házurnője valamelyes szeszes itallal ne kedveskedne vendégének, melyet minthogy ő magának is tölt elutasítani udvariatlanság volna; tehát így válnak első sorban nőink, mert hát mi magyarok, csak nem leszünk lovagiatlanok — az alkohol apostolaiavá önkéntelenül.

Ujabb időben nálunk is kivált a cognac és likőr kezd tért hódítani és alig van női kávé tracs, hol ne ez vinné a hangos szót. Szomorude való lassam bar udvariatlannak e kemény kritikát elmondani, kötelességemnek tartottam; okuljanak kik még tehetik, mert a kin erőt veti az ivási szenvedély annál mar erősebb eszközközök kellenek. Ami a tulajdonkepeni iszákosságát a nőknek illeti, azt többnyire csak 40 évük körül válnak azzá és természetesen gyengébb ellentálló képességük miatt hamarabb és tartósabban lesznek rabjaivá e szenvedélynek. Csodásnak nem mondható ama tény, hogy többnyire vén lányok, fiatal özvegyek és gyermektelen asszonyok esnek e szenvedély rabságába.

Feltűnő nagy számban hódolnak az ivás szenvedélyeinek foglalkozás nélküli nők, a szeszes italokkal kereskedők nejei, vendéglő, koremai és kávéhazai alkalmazottak, szakácsnők, cselédek és végül munkásnők.

Eme fokozódó iszákosságának a nőknél Frank szerint első sorban a bajban az oka, mely iszákos szülőtől öröklődik leánygyermekükre és másodsorban a férfiak rossz példájának suggestió hatása a gyengébb nemre.

Hozzá jön mindehhez a mai társadalmi viszonyok által teremtett súlyos helyzete nehéz megélhetése a magános nőknek, a vele járó gond, tépelődés és elégtelenség, no meg a sok sok alkalom az ivásra.

Szakácsnők, cselédek, munkás asszonyok is mindennapi bevásárlásaik alkalmával, a kiskereskedők által kínálgatva csábitatnak egy egy pohárka pálinkára. Angol országról olvastam, hogy ott már 30 év óta női szabók, szabónők, divatárusok stb. szokásba vették szesz kimérési jogot váltani, hogy kényelmesen, discretül és feltűnés nélkül alkalmat nyujtsanak vevőiknek egy-egy korty ital élvezetéhez, mely aztán számlákon mint trimmaug. (Garnitur) lesz elszámolva. Ugyanott 914 orvos a leghíresebb orvosi szaklapban a Lancet-ben felhívást is tett közzé, melyben ez italmérési engedélyeket mint elviselhetlen növekvő bajok forrását ostromozzák és elítélik.

Nagy aruházakban mindazonáltal már szerte a világon hódolnak ujabb e divatnak; külön helyiségeket rendezvén be a vevőknek frissí ők és italokkal ellátására, evvel is csábitván vevőiket.

Természetesen a nőknek ily módon való hódolása a szeszes italok élvezetének nem csak az e nembeli áldozatokat szaporítja, öngyilkosság, betegedés, elmekegerek, bűnök stb. terén; hanem a jövő nemzedék terheltségének ujabb, még veszedelmesebb forrásává válik egyrészt, másrészt a gyermekeknek is szoktatásával közvetlenül járul az iszákosság terjedéséhez.

(Folyt. köv.)

Mikes Kelemen — a bukott miniszterekről.

(—) Hűséget és önfeláldozást tanuljunk Zagoni Mikes Kelemtől, aki kevesed magával kísérte el Rákóczy Ferencz fejedelmünket szomorú bujdosásába; a nagy fejedelmet, kinek emiékét éppen most ünnepeljük. A fejedelem iranti „vak szeretetből“ választotta a bujdosás keserű kenyerét, de maga írja életének alkonyán, hogy a bujdosásban eltöltött éveket nem tekinti haszontaloknak, „mert az Isten rendelésében nincs haszontalanság, mert ő mindent a maga dicsőségére rendel.“

Nem is szálltak el ezen évek haszon-

talatul, mert példája hűségre tanítja a hűtlen utókort, törökországi levelei pedig telve vannak máig sem elévült tanulságokkal, ma is élvezetes tartalommal. Első levelét huszonhét éves korában, az utolsót a hatvankilenczedikben írta, mikor mellőie valamennyi bujdosó kihalt. Egyedül hallgatta a Marmora tenger mormolását, egyedül, egyedül a bujdosók közül, nagy Törökországban!

A kormányválságok napjait éljük ma. Ugyan tegyük felre, ha pillanatra is, a találgatásokat, az önzésből fakadt jóslásokat. Hogy nem unja még az olvasó ezeket a pletykálgatásokat! Ugyan hallgassuk meg a bohóságok helyett inkább a jó Mikes Kelemen beszédét, aki szívesen teszi szóvá a bukott miniszterek sorsát és amit elmond azokról, az illik Tisza Kálmánra, Bánffy báróra, Széllre, Khuen grófra és valamennyi bukott, vagy elbukandó államférfiára a világnak!

Ime milyen okos dolog a fazekak története ez:

„A fazekas akaratján kell járnia a fazéknak — tartja Mikes Kelemen — és azt nem mondhatja, miért küldtél engem Drinápolyba? jobban szerettem volna káposztásfazék lenni Erdélyben, mintsem kávéivó fincsája a török császárnak. Azt nem okosan mondja-e a török, hogy az Isten rakás kenyere hintett el imitt-amott az ember számára és oda kinek-kinek el kell menni és ott kell maradni, valamég a kenyérben tart? Itt vagyok, a mi rakás kenyérünk elhintve, azért eszünk belőle, amíg abban tart zugolódás nélkül és azt mondjuk, hogy jobb volna Erdélyben málet enni, mint itt buzakenyert!“

Vajjon ne kérdené az ember a bántól, hogy ne jobb lett volna neki Zágárbban fazéknak maradni?

Szegény mészárosot tett meg akkor a szultán vezérré, míg vegre a vezér megbukott s a székebe ült a kajmakán. Ezt az eseményt pedig ekként beszél el Zagoni Mikes Kelemen:

„Ma a császár egy kapicsi basát küld a vezérhez, hogy a pecsétet adja vissza és mindenét a sátorában hagyván, onnet menjen ki. Szegénynek mindenét egyszersmind el kellett hadni — csak a rajta való köntössel lóra ültetek — egy néhány csausz kísérte a városból. Lehetetlen vala a szivnek rajta meg nem esni, amidőn az ablakunk alatt menne el vagy tizenkét kísérelével.“

A való, hogy meg nem ölik, hanem valamely basaságot adnak neki. De micsoda nagy magasságból esett le! Ha megtekintjük, hogy mészáros volt, azt mondhatjuk, hogy nem nagyot esett; de azt kell néznünk, hogy micsoda felment volt és fejedelmünk rendjén volt; úgy meglátjuk, hogy mélységbe esett. Az ilyen állapotban látjuk, hogy a királyoknak ura a porból, az eke mellől, a mészároszékéből nagyra felemel valakit és egy kevés idő múlva az előbbeni állapotjára hagyja esni és az eset után való állapot sokkal nehezebb a felémetetés előtt való állapotnál, mert a világi dicsőséget megkostolta.“

Elmélkedjenek a felett a múlt, jövőmult és régmúlt miniszterelnökök, hogy eltalálta-e érzéseiket a rodostói bujdosó? De még inkább gondolkozhatnak a felől, hogy nem lenne-e az puhább esés, ha a fel nem adott nemzeti elvek leplét terithetnek magok alá!

Mult és jelen.

Emlékeztek, hogy volt régen? !
Hollós Mátyás idejében!
Ugy hogy hát . . .
Közöttünk élt, köztünk forgott,
A hol járt csak jólét volt ott!
Hogy volt régen s hogy van ma! . . .
Más nap süt a magyarra . . .!

Mért nem úgy van mint volt régen?
Mért süt más nap most az égen? . . .
Azért mert — —
Budán székelt és nem Bécsben,
Ősz, tavasszal, nyárban, télben
A király és udvara,
S Bécsset verte a hada!

Most a király csak bekukkan,
És azonnal haza ruzzsan.
Hej! pedig —
Törvény mondja: hogy fél évig
Nem egy két vagy három hétig
Itt időzzön, itt legyen
Hogy velünk is jót tegyen.

Hallgass meg hát jó királyunk,
Fogadd meg a mi tanácsunk:
Hogyha te . . .
Nem látnál mást a törvénytél,
S egy fél évig köztünk élnél,
Nem lenne tán annyi baj:
Boldog lenne a magyar.

Óh én édes Istenem
Mint régen volt
Ugy legyen.

Bihari.

NAPI HIREK.

A honvéd kardbojt, osztrák kardbojt.

Évtizedek óta öntudatos következetességgel viszik be az osztrák jelvényeket a honvédek testi felszerelvényeibe. A kardbojton már ott lustalkodik a kétféjű sas 10 év óta. Kormányunk alázattal meghajtotta a fejét és belegyezett, hogy e csuf madár a magyar honvédség tisztí kardbojtját tegye magyar fiukra nézve viselhetetlenné. A tisztí sapkákat is azonosították a közös hadsereg sárga-fekete jelvényes sapkaival. Nem régiben Kolozsvárt megtörtént az, hogy egy magyar honvédtisztől kérdezték miért visel magyar fiu létére a sapkáján sárga-fekete zsinórt? A tiszt kijelentette, hogy nem szívesen viseli. Ha szabad lenne, letépné róla. Hallották ez esetet, feljelentették s e különben ártatlan kifejezésért vizsgálat alá került a fiatal magyar tiszt. Ilyen osztrák szellem uralkodik a honvédségnél is. Ajánljuk a képviselőház figyelmébe.

A czipész kongresszusi vendégfogadás.

A nagyközönséghez czipész kongresszusi kiküldöttek elszállásolása iránt intézett felhívásnak már is szép eredménye látható. mert a tegnapi közölt neveken kívül még a következők voltak szívesek szállást és fogadót felajánlani: Gondy Károly 2 személy, Zivuska Ferenczné 2 személy, Kernhoffer József 1 személy, Biró Pál 1 személy, Antal Adolf 1 személy mindannyian a Szent Anna utcában. Szibircz Mihály Varga-u. 1 sze-

mély. Kocsis Lajos Timár u. 27. 1 személy. özv. Erdődi Mihályné Timár utca 22. 2. személy. Bán István Timár-u. 13. 2. személy. Facsar József Simonffy-u. 54. 1 személy. Simon Imre Tizenháromváros-u. 32. 3 személy.

Jubileum a városházán.

Szathmáry Mihály adókievőnek 25 é. jubileumát szombaton ünepezték a városházán. Az adó ügyosztály személyzete nevében Kovács Ernő szép és meleg hangú beszédben üdvözölte s nyújtotta át az adó-ügyosztály értékes emlékét. Az ünepezt megkötött szavakban köszönte meg az ügyosztály és kartársai megemlékezését.

A Dóczy Józsi nótái Amerikában.

A debreczeni jeles, népszerű nótaszerző és költő, a mi szeretett, kedvelt Dóczy Józsinak már a tengeren túl is hódít a dalamos, zamatos magyar nótáival. A Dóczy nóták népszerűségét, kedveltségét és hódítását ezen alább közölt levelek, melyeket a világ különféle helyeiről intézték a kiváló nóta szerzőhöz, ki jelenleg itthon Debreczenben időzik, Mexiből, a világhírű tengeri kikötő városból, Amerikából érkezett egy ott lakos honfitársunktól levél, mely azt jelenti, hogy a mexikói katonazenekar is befogja tanulni a dallamos Dóczy nótákat . . .

Ime a levél:

Vera Cruz. Mexiko. 1903. 14/5. Kedves Dóczy ur! Ha lehetséges, szépen kérem küldjön postafordultával egy csomag magyar dalokat. Ezeket az einöki zenekar karmestere részére kérem. Így tehát a tengerentúl Mexiko városa leszen az első város, hol szép nótáit a katona zenekar betanulja és kevés idő múlva Mexicó lakosai ösmerni fogják. Szívélyesen üdvözlöi hive Miltermayer Gyula.

De e szívet hódító pompás mélabus magyar dalok magán a tengeren, a távoli tengereken járó hajókon is felfognak zendülni. Idevonatkozólag a „Fiumei Magyar kör“ elnöke, Högel Frigyes intézett Dóczyhoz igen érdekes levelet, melyben, egyebek közt, ezeket írja:

„Mely érzésű eredeti dalait, betanulás czéljából, átadtam Frankfurter Wilti urnak, az „Adria“ tengerhajózási társulat felügyelőjének, a ki az itteni előkelő társadalom szép hangú énekese; ő ezuttal énekel először életében magyarul — Dóczy-dalokat, előre látható sikerrel . . .

Lesz rá gondom továbbá, hogy édes magyar hazánk e pompás és mélabus dalai oly helyen is csendüljenek meg, a hol a magyar népdal még nem igen otthonos, tudniillik az Atlanti Óceán közepén, úgy az Equator körül . . . A kikötőnkől kifutó és Braziliába induló „Adria“ hajók(Szeged, — „Nagy Lajos“) egyik parancsnokának atfogom adni a hajószalon részére. Ilyen Óceán járó gőzösön rendszeren zongora is van, magyar utas is van és ha hangjegy is van, tehát nagyon természetes, hogy úgy holdvilágos éjjelen a végtelen Óceán néma csendjében egyszerre csak megszólalnak a Dóczy dalok. Ott az-

tán messze, távol szép hazánktól valóságos gyögyir a magyar dal a magyar szívnek.

A harmadik levél meg Bukeresből érkezett. A bukaresti István kir. Egyesület „Dalontájának“ elnöksége intézte a kedves magyar dalköltőhöz, irván: „hogy a kedves dalok közül a küszöbön levő zászlószentelési ünnepen is bemutatnak egy néhányat. Hiszik, hogy a közönségnek is tetszeni fog, miután úgy a karmesternek, mint a daloknak igen megtetszett . . .“

Mi valóban örömmel emlékezünk a a Dóczy-nótáknak ilyen hódító terjedéséről. A debreczeni nótaszerző sikereiből a szülővárosára is háramlik ebből a szép dicsőségből.

Hadházi Ferencz temetése.

Hadházi Ferencz debreczeni dohánygyári igazgatót, egy időben a kolozsvári dohánygyári igazgatót, Kolozsvár érdemes szülőltjét, kinek holttestét az elmúlt éjjel szállították Reichenhallból Kolozsvárra, tegnap délután temették a vasuti indóháztól több száz, ismerősök, rokonok és tisztelők élénk részvétele mellett. A szabad ég alatt felállított és a koszorúk özönével borított ravatal előtt Irsay József kolozsvári református lelkész mondott költő szárnyasú, gyönyörű beszédet. A sirnál pedig Herepey bucsuztatta el, könnyekig meghatva a hallgatóságot. — Nyugodjon csendesen a korán elköltözött nemes férfiú. Kinek a koporsójára a következők helyeztek koszorukat:

Felejthetetlen jó férjemnek, Vilma. Halás gyermekeid, Ilona, Feri és Gézuka. A legjobb apának, Géza és Béla. Kedves vőnknek, Papa és Mama. Az igaz sógornak, Irén és János. Feri bácsinak, Dani. A debreczeni m. kir. dohánygyár tisztviselői szeretetük jeléül. Kedves Feri bácsinak, Liza és Miklós. A kolozsvári gazdák hitelszövetkezete, A volt alapító igazgatótagjának, Ferinek, Mariska és Feri. A jó barátoknak, Pollák Samu. Ferencz bátyáknak, Marczella és Mihály. A jó testvérnek, József és Eszter. Feri fiamnak, Fájó anyai szívvél. A jó barátoknak, Gyuri és Erzsé. A jó barátoknak, Mari és Laci. A jó sógornak, Emma és Jani. A jó barátoknak, özv. Endstrasserné. Feri bácsinak, Sziluska. Feri bácsinak, Laczika és Bösike. A jó barátoknak, Gábor Endre és neje. Kedves jó rokonunknak, Reini Józsi és Ilka. A debreczeni m. kir. dohánygyár munkásai, szeretett igazgatójának. A kolozsvári m. kir. dohánygyár tisztlikara. A kolozsvári m. kir. dohánygyár női munkásai. A kolozsvári m. kir. dohánygyár férfi munkásai. A jó sógornak, Ormós Gábor és neje.

Az ásványvizek megadóztatása.

Magyarország nagyobb városainak egyik főjövedelem forrását képezi az ásványvizek megadóztatásából befolyó jövedelem. Debreczen városában eddig az ásványvizek adómentesek voltak. Hogy a város jövedelmét fokozzák, a tanács megbizta Roncsik Lajos főszámvevőt, dolgozzon ki javaslatot az ásványvizek megadóztatására vonatkozólag. Roncsik javaslatával elkészült és szamítása szerint a város mintegy 40—45 ezer koronával növelheti jövedelmét az ásványvizek adójából. A főszámvevő javaslata a szept-

temberi közgyűlésen kerül tárgyalás alá.

A debreczeni puszták és telepek nevei.

A belügyminiszter tegnap leiratot küldött a városhoz, melyben tudatja, hogy a Debreczen városhoz tartozó puszták, telepek, majorok és egyéb lakott helyek névmegállapítására vonatkozó tárgyalások befejezése után azok neveit az országos községségi törzskönyvi bizottság javaslata alapján következőleg állapította meg: — Debreczeni Parlag, Apafája, Nagyerdő, Debreczeni Monostor, Nagcsere, Haláp, Bánk, Tancsika, Pacz, Nagyhortobágy, Mátá, Óhat, Zám, Elep, Kösélyszeg, Nagyhegyes, Kishegyes, Czuczsa, Ondód, Macs Ebes, Szepes, Telegdi sósfüredő, Sétakert, Sestakert, Ujkert, Csige kert, Köntöskert, Hatvanutcaikert, Turáskert, Tóczóskert, Széchenyikert, Postakert, Tégláskert, Csapóskert, Olajútó, Gazdasági tanintézet, Halápi csárda, Hortobágyi csárda, Álomzug, Istenföldje, Mátóképi csárda, Zelemér.

Építkezések a légszeszgyárban.

A közgyűlés elhatározta, hogy a légszeszgyárban a gázmester részére egy meglevő épületet lakássá alakít át, továbbá 2 szerelő részére új lakást építtet. Erre a célra 8422 kornát irányzott elő. Az építésre 10 ajánlat érkezett be. Az ajánlatok elbírálását legközelebbi ülésen végzi el a tanács.

A függetlenségi párt értekezlete.

Az országos függetlenségi és 48-as párt tegnap este értekezletre gyűlt egybe, hogy a kormány lemondásából származott politikai helyzetről tanácskozzék. Az értekezletnek legjelentősebb mozzanata Kossuth Ferencz beszéde volt, a melyet a párt határozat jellegével ruhazott fel. A kinyilatkoztatás abban összegeződik, és ez üzenet az eljövendő új kormánynak, hogy béké mindaddig nem lesz, amíg a hadsereg kérdésében a törvényből (1867. XII. t. cz.) folyó nemzeti követeléseket nem teljesítik. — Felmerült az az eszme is, hogy a párt, már most szabja meg, hogy ebben az irányban mi az a legkevesebb, amelynek ellenében a parlamenti tárgyalások rendes menetét garantálná, erre nézve azonban a párt taktikai okokból sem nyilatkozott, illetve nem foglalt állást. A holnapi ülés, amikor is a kormány bejelenti, hogy a koronának előterjesztette lemondását, sima lefolyású lesz, ha Khuen Héderváry Károly gróf ezt a bejelentését minden megokolás nélkül teszi meg. Ha azonban megjegyzést fűz hozzá, akkor Kossuth Ferencz válaszolni fog erre és éles bírálat tárgyává teszi a kormányelnöknek eddigi kormányzati ténykedését magatartását a párthoz.

A városházáról.

Körner Adolf tanácsnok szabadságideje letelvé, hivatala vezetését átvette. Vargha Elemér dr. polgármesteri titkárt szabadságideje alatt Kovács Kálmán aljegyző helyettesíti.

Orvosi körökből.

Balkányi Emil dr. kerületi orvos Matlárházán időzik. Távolléte alatt kerületi orvosi teendőiben Szentpály Béni dr. ker. orvos helyettesíti.

Holttest a temető árkában.

A róm. kath. temető árkában tegnap este egy férfi holttestet talált a csósz. A rendőrség megállapította, hogy a halott neve Kiss József szabósegéd. Az orvosi vélemény szerint szivszélhűdés okozta halálát.

Halálozás.

Sóvágó Gábor hajduböszörményi köztisztviselőben álló pártelnököt és dr. Losonczy Álmot, vármegyénk kiváló főorvosát súlyos vesztés érte. Sógoruk dr. Kádár László nagybányai főorvos a múlt héten elhunyt. Temetése Nagybányán általános részvét mellett ment végbe.

Elhunyt tanító.

Bede Imre szoboszlói nyug. ev. ref. tanító, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa tegnap délelőtt 79 éves korában elhunyt. Az érdemes és kitűnő szorgalmat kifejtett néptanító 55 évig volt az Ur szőlőjének lankadatlan buzgósággal és példásan hű munkása. Ezelőtt négy évvel vonult mindenek őszinte sajnálatára nyugalomba. Tiszta jellem, kiváló tanító, hű munkás hunyt el benne. Temetése aug. 10-én hétfőn délelőtt lesz. Bede Lajos szoboszlói tanító atyját gyászolja az elhunytban.

Rákosi Viktor kalandos utja.

Jelentettük a minap, hogy Rákosi Viktor országgyűlési képviselő Rózsahegyen többedmagával tutajra szállt, hogy a Vág folyón iemenjen egészen a Dunáig. A kalandos utazásra szolgáló hajó pompás alkotás, Glaszner Rikárd gyárvezető-mérnök terve szerint készült; van kényelmes fedélzete, nagy hálóterme, kamarája és konyhája. — Nem vetekedik ugyan egy Adria-hajóval, de néhány napra elegendő kényelmet nyújt olyan embereknek, a kik nem puhultak el a városi életben és a kik megszokták a világban való barangolás nehézségeit. Pöstyénből táviratozzak nekünk, hogy a tutaj három napi utazás után ma oda érkezett. Födélzetén mindenki egészséges. Utközben kikötöttek a zsoinai kiállításnál, a mely egészen a Vág partján épült. Az utasok még Trancsén-Teplicet és Trancsén várát is megszemléltek. Remek utjak volt, gyönyörködtek a Vág völgyének csodás szépségében, a mely csak a víz hátáról tárul föl teljes pompájában. A tutaj, a melyet három hajós legény igazgat, eddig még nem akadt meg sehol sem. A tutajosok holnap, tehát elindulásuktól számított ötödik napon, már Komáromba érkeznek.

Roosevelt haragja.

Roosevelt elnök a férfias tempók embere. Senki rá nem foghatja, hogy lágyszívű gyöngé idegzetű ember, aki hamar hajlik az érzékenyülésekre. A „vad lovosok“ egykori vezére, ma is a gyors cselekvések embere s hogy a haragja sem afféle szappanbuborék, eléggé bizonyítja, az alábbi eset. A napokban templomba készült család jával Roosevelt elnök. Szemben vele egy biciklista igyekezett felfelé. — A keskeny utcán az elnök kocsija nem tér-

hetett ki, ami nem tetszhetett a biciklistának mert hangos szitkozódásban adott kifejezést nemtetszésének; majd leugrott biciklijéről s hadonázva kellemetlenkedni kezdett az elnök előtt. Az elnök is leugrott kocsijáról s annyira dühbe jött, hogy elveréssel fenyegette a biciklistát, ha fel nem hagy sértő kifejezéseivel. A biciklista erre meg már épenséggel nem volt válogatós a szavak használatában. Az elnök dühvel ront a rágalmozóra s már-már rendreutesította a szemtelenkedőt, amikor két titkosrendőr, a kik távolabbról kísérték az elnököt, félre nem tuszkolja. Amikor pedig megtudta, hogy az elnököt inzultálta, bocsánatot akart kérni az elnöktől, aki kerekén elutasította. Az elnök kezeitől megszabadult a biciklista, amit csak annak köszönhet, hogy az elnök templomba készült s ajátosságát nem akarta megrontani.

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen. Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákóczirol és a kuruczokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 fillérért kapható. Kapható lapunk összes kihordóinál, a tözsdekben és könyvkereskedésekben.

Máté László bucsuja a Szenteseiktől.

A debreczeniek előtt is ösmert Máté Lászlórol a „Szeged és Vidéke“ ezeket írja: Rendkívül érdekes bűnügyi tárgyalás lesz nemsokára a szegedi büntetőtörvényszék bírái előtt. A régen huzódó, bonyolult bűnpör szereplői: egy függetlenségi képviselő, egy ügyvéd, két kősa „ujságíró“ és egy könyvnyomdász. Az ügyben ma tartotta meg a szegedi törvényszék vádpancsa a kifogási tárgyalást. A fölöttébb érdekes pör előzményei a következők:

A legutóbbi általános képviselő-választások alkalmával roppant elkeseredett harc folyt a két jelölt: Molnár Jenő dr. és Tasnady Antal dr. szentesi ügyvéd között. A választás a Molnár-párt győzelmével ért véget. Nagy volt a szomorúság e miatt a Tasnady táborában, amelyet aztán egyszerre jókedvre derített egy országra szóló botrány.

Az történt, hogy a párt sajtóorganumának, a „Csongradmegyei Ellenzék“-nek felelős szerkesztőjét 1901. november 9-én letartóztatták váltohamisítás miatt. A szerkesztőről ugyanis kiderült, hogy hamis nevet viselt, mert nem Molnár, (mint a hogy ő írta), hanem Máté László, a kit a debreczeni kir. ügyészség hónapok óta köröz váltohamisítás miatt. Máté Lászlót tehát november 9-én letartóztatták, 10-én eiszállították Debreczenbe, 11-én reggel pedig a neve aláírásával öles plakátok jelentek meg a szentesi utcák sarkain. A piros betűs, rikító színű falragaszokból a következő érdekes részleteket közöljük:

„Bucsuszó Szentés város közönségéhez!

— — — Molnár Jenő mandátuma hamis okmány. Amint engem soha sem hívtak Molnár Lászlónak, úgy nem hívtak a ti képviselőtöket soha Molnár Jenőnek! Ő róla is kistül még sok hamisítás, csalás, sikkasztás. Molnár Jenő követni fog en-

gem oda, ahova mindketten valók vagyunk — a fegyházba. Ha még sokáig együtt maradhattam volna veletek, ti közületek is sokat juttattam volna börtönbe, fegyházba. Szerencsétetek, hogy el kell mennem; visznek. De itt marad az én kebelbarátom: Molnár Jenő. Én elmegyek a sátán veletek marad. Molnár (Máté) László."

A becsületében megsértett Molnár Jenő följelentést tett a szegedi ügyészségnél a plakát ismeretlen szerzője ellen. A megindított vizsgálat során kiderült, hogy a különös nyomtatvány Vajda Bálint szentesi könyvnyomdásznál készült. Vajda azt vallotta, hogy a kéziratot Tasnady Antai szentesi ügyvéd küldte a nyomdába.

Tasnady pedig nyilatkozott, hogy a falragasz kéziratát egy Hige György nevű kőbor „újságíró” adta át neki. Hige ugyanezen munkatársának ajánkozott a Tasnady lapjához. A Szegeden is ismeretes Hige azonban nem lengett előkeríteni s így Molnár Jenő Vásonyi Vilmos dr. által följelentést tett úgy Tasnady, mint Vajda ellen rágalmaszás és becsületsértés miatt. A vádirat ellen, amelyben a főmagánvádló képviselője a terheltek vád alá helyezését kérte, kifogással éltek. Ma volt ebben az ügyben a kifogási tárgyalás, melyben a vádtanács a terhelteket vád alá helyezte és az ügy tárgyalását esküdtszék elé utasította. A sértett képviselője helyett Békey Nándor dr. szegedi ügyvéd jelent meg. Az őszi esküdtszék ciklusnak tehát ez a pör szolgáltatja egyik legerdekesebb tárgyalását.

Vége a kivándorlásnak.

Amerikában olyan akció van készülben, amely nemcsak, hogy megnehezíti, hanem valósággal lehetetlenné teszi a jövőben a bevándorlást. Az új rendszabályokat a bevándorlás meggátolására az teszi szükségessé a tengerentúli felfogás szerint, hogy az idén majdnem 35 százalékkal több kivándorló szállott partra az amerikai kikötőkben mint tavaly. Ime egy kis kimutatás, az utolsó hét év kivándorlási adataiból:

1898-ban 229.290, 1899-ben 311.715, 1900-ban 448.572, 1901-ben 487.918, 1902-ben 648.743, 1903-ban 857.046, 1904-ben (lesz) 1.000.000.

Tehát hét év alatt 4 és fél millió bevándorló, vagyis ez idő alatt több idegen özönlött el az országot, mint ahány lakója van összesen Amerika három legközpoplitább városának: Buffaló, Cleveland és Newyorknak.

A kivándorlók indokolatlan, vagy legalább is nagyon erőszakosan megindokolt feltartóztatása különben máris folyik. Ennek tulajdonítható az, hogy nagy csomó magyarországi kivándorlót is visszaküldenek. Amit mi idehaza nem tudunk megtenni, azt a szíveséget megteszi nekünk Amerika. A legtöbb fedélzeti utasra ráfognak, hogy trachomaganus. Sőt rá is bizonyítják. Addig vizsgálják az apró pácizikkal feltámasztott szemeket, amíg azok csakugyan könyeznek a kizás alatt — s megvan a szimptoma.

A visszaküldésnek másik módja az, hogy az utast minden igaz ok nélkül contracted laborernek minősítik, olyannak tudni illik, aki valaki számára már szerződéssel biztosított munkát ledolgozni ment Amerikába.

A munka pedig első sorban az amerikai munkásé. Ilyen címeken gyakran megessik az, hogy asszonyt küldenek vissza Európába, a ki a férje után ment ki, vagy

gyermeküket, akiket a szülők várnak a kikötő partján.

Az eljárás azonban ezután még szigorubb, vagy mondjuk: emberteiebb lesz. Persze csak a fedélközi utassal szemben, a ki nem visz pénzt az amerikai vagyón gyarapítására. A bevándorlási hivatalokkal e hó elseje óta a pénzügyminiszterium helyett a kereskedelemügyi kormány rendelkezik s már meg is kezdték annak a nagyszabású programnak az összeállítását, amelylyel a bevándorlást egyszerűen beszüntetik. Ennek mi csak örülhetünk, mert itthon marad a munkaerők s keserves csalódástól szabadul meg egy-egy csomó hiszékeny magyar. Ugy áll tudniillik a dolog, hogy a kivándorlásban egyetlen állam produkál nagyobb numerust, mint Ausztria és Magyarország és ez Olaszország. Ebből az országból a múlt évben 230.000 ember ment ki Amerikába. Tőlünk 206.011. Ausztria-Magyarországból tudniillik. Sajnos azonban, hogy ebben a tekintetben minket illet a nagyobb kvóta. Nálunk olcsóbb az ember s nem Ausztriában.

Tilos a Kossuth-nóta.

Az osztrákszoldateska elvonult szelelme kísért lépten-nyomon bennünket és dulja fel nemzeti békénket. Hónapok óta az önálló vámtérületért és a magyar hadseregért küzdünk és hogy e kitartó küzdelemre elég okunk van, arra elegendő figyelmeztetést bennünket a hazánkban elhatálosodott és basaskodó osztrák szelelem. A szoldateszka fittyet hány a mi nemzeti érzéseinkre: a Gotterhaltéval arcunkba kergeti a vért és vak elfogultságában még a honvédségnél is elnyomja a nemzeti öntudat megnyilvánulását.

A múlt év decemberében történt, hogy Dankó Pista felségélyezésére a szegedi írók és hírlapírók köre hangversenyt rendezett, amelyen az ottani honvédszenekar is részt vett s előadta karmesterének, Kerner Jenőnek „Magyar dal” című melodramáját. Ez a melodráma a magyar dalművészet minden korszakából, Szent-Istvántól kezdve, részleteket tartalmaz és így a Kossuth-nóta is előfordult benne négy taktusban.

A hangversenyt követő napon névtelen jelentés érkezett a katonai parancsnoksághoz Kerner ellen, a Kossuth-nóta játszása miatt. Valentics Dániel, akkori parancsnok megindította a vizsgálatot, de egyrészt az ügy jelentéktelen volta miatt, másrészt pedig, hogy a parlamenti obstrukciónak új anyagot ne adjon — megmondották a karmesternek, hogy amennyiben a lapok elhallgatják a dolgot — nem lesz neki semmi baja.

A karmester sorba járta a lapokat s ezek nem is irtak a dologról; csak egyik budapesti krajezáros lapban jelent meg célzás a dologra, aminek következtében meg is indították Kerner ellen a vizsgálatot. Ez a vizsgálat azonban akkor abbamaradt. Időközben Valentics nyugalomba vonult s Csallán Géza lett a parancsnok, s ez engedve a honvéd-főparancsnokságtól jött utasításnak, a legnagyobb szigorral újból megindította a vizsgálatot, aminek az lett az eredménye, hogy a tisztikar kétharmad szótöbbséggel hozott határozata folytán a karmesternek most felmondottak. A hangjegyeket pedig a Kossuth-nóta négy taktusa miatt városzerte összevásárolták és megsemmisítették.

Ilyen szellem uralkodik a magy. kir. honvédségnél. Csodálkozhatunk e aztán, ha Przemislből, Lembergől, Krakkóból és ki tudja még miféle cseh és morva földről beimportált közös tisztcsékek vad gyűlölettel lépnek a magyar földre? Miért becsüljük

meg az idegenek ezt az országot, ha még a magyarok sem tudnak annak tiszteletet szerezni?

Karlsbad.

Irta: **Burger D. József.**

A mióta ujságba írok soha nem vett annyira erőt rajtam a habozás, mint e cikk megírásánál.

Itt ülök most az erdőligetekkel borított karlsbadi hegyek legszebb és legnevezetesebb pontján, az ugynevezett „Hirschensprung”-on, a honnan a legenda szerint egy a IV. Károly vadászai által üldözött szarvas — e fürdő Kolumbusa — a szédítő mélységbe leugrott és így felfedezője lön az öt világrész leghatásosabb és legkeresettebb gyógyforrásának.

És a midőn a magaslatról letekintek a völgybe, a honnan Karlsbad egy világváros ragyogó pompájában, öntudatos büszkeséggel, égbetörő ambícióval feltekint a felfedező szarvas kőből vésett hasonmására a midőn tekintetem csodalattal pihen a fenyves palotasorok, a hegyek tövében, a Tepla és Eger folyók mentén egymáshátára épített utcák, a díszes templomok és a kutak körül számos zenekarnak a „Hirschensprung” magasiatáig felhatoló hangjai mellett sétáló óriási emberlömög gyönyörű panorámáján, amidőn lelkem tele szívódik az egymással szöve kezett főszeles természet és alkotó emberi kéz nagyszerűségének benyomásaival — felveszem meg leteszem az írót, töprengve, írjak e ne írjak-e?

A habozás és töprengés érzetei fogva tartják lelkemet egyrészt azért, mert magyar embernek magyar lapban csak a hazai fürdőkről illik dicsénetet zengeni, másrészt azért, mert Karlsbadról ismertető cikket írni annyit tesz, mint a percenként 3000 liter vizet kilövelő „Sprudel” fejedelmi bőségét egy vízesőppel gazdagítani akarni.

A tűz és víz által annyit szenvedett és hamvaiból Phönixként újra és újra mind fenyesebb pompában feltámadt. Karlsbad keletkezéséről világhírű gyógyforrásairól, földrajzi fekvéséről páratlan modern intézményiről, gyönyörű sétányairól és a fürdő életű pulzusának a „Sprudel”-nek csintalan vándorlásairól egész köteteket irtak nálamnál hivatalosabb írók, úgy hogy Karlsbadnak egész külön irodalma van már. Maga a városi tanács is népies formában kedélyes hangon irt es a fürdővendégeknek ingyen osztott vaskos füzetben ismerteti Karlsbad történetét, fejlődését és minden nevezetességét.

Mit írhatnak tehát én újat és érdekest a szenvedő emberiségnek eme Goethe által is megénekelte nagy jöltevéjéről, felülmulhatatlan, a diagnozist soha el nem hibázó orvosáról?

És ha leküzdve habozásomat, leküzdve töprengésemet, mégis papírra vetem e sorokat, ez korántsem Karlsbad — mely dicséretre, reklámra nem szorul — hanem a magyarországi fürdők érdekében történik.

Én ugyanis rövid ittlétem alatt azt a benyomást nyertem és az a meggyőződés érlelődött meg a lelkemben, hogy Karlsbad nem egyedül az altestben fészkelő mindenemű betegséget gyökeresen gyógyító forrásának, hanem annak a céltudatos, szakszerű és gondos vezetésnek köszönheti a fürdők történetében páratlanul álló fellendülését, a mely vezetést maga Karlsbad városi tanácsa a fürdő keletkezése óta a kezében tart zászlajára írva e jelszót: „Mindent a vendégnek és a vendégért.”

Ez a lelkes városi tanács Schaffler Lajos kir. tanácsos polgármesterrel az élén a fürdő igazgatásában, fejlesztésében nem az ugynevezett, a mi hazai fürdőket megölő

üzleti szellemet" kultiválja, hanem óriási áldozatokkal — most is 45 milliós kölcsön felvételén dolgozik — a fürdő világraszóló hírnevét öregbíteni törekszik.

Az a rend és pontosság, az a figyelem és gondosság, a mely a világ minden részéből egy időben itt időző 13000 fürdővendég legsajátosabb és legaprólékosabb kívánalmait iránt a városi tanács részéről tapasztalható egyszerűen bámulatbaejtő; az a gyorsaság pedig, a melylyel a világ minden nyelvén beszélő fürdővendégek ügyes-bajos dolgai a városházán kielégítő elintézését nyernek mintaképe lehetne a magyar közigazgatás hosszú vajudas után alaposan elfűcsereált egyszerűsítésének.

Csak be kell lépünk a délutáni órákban a városháza nagy várótermébe. Ott szorong néhány száz fürdővendég bebocsátást kérve a gyógydíjak elleni reklamációkat és fürdői szabadjegyek iránti kérelmeket személyesen elintéző polgármesterhez.

Már belépéskor minden vendég egy számot kap és ebben a sorrendben — legyen az gazdag vagy koldus — járulhat csak az illető polgármester elé.

Schäffler Lajos polgármester néhány másodperc alatt végez minden vendéggel és pedig úgy, hogy miadegyik megelégedve távozik. Ezek a rövid audienciák nem szűkölködnek humoros jelenetekben.

Ime a polgármester elé libeg egy tétől talpig selyembe öltözött vagyontérő ékszerekkel megrakott elegáns hölgy és indignálódva panaszkodik a 24 koronában kiszabott gyógydíj elviselhetetlen magassága ellen. A polgármester nem szól egy szót sem, hanem atható, okos szemével végig méri a hölgy pazar toálettjét, kapráztató gyémántjait. A hölgy elérti a néma czélesztést és szégyenkezve kismopolgog a szobából.

Most vessünk egy tekintetet a „Mühlbrunn“ és „Sprudel“ gyógyforrásoknál pezsdülő életre. Tizezer ember tódul pohárral a kezében a gyógyító és életerőt nyújtó vizert. Ha itt szigorú rend nem tartatnék, huh! mily kavardás támadna, mily bábeli zürzavar keletkezne az egymás nyelvét nem értő tizezer embernyi tömegben. — Ámde még a katonaság dícséretére is válható rend és diszciplína uralkodik itt.

Az emberek libasorban, beláthatatlan hosszú kettős vonalban lépdelnek a félkör alakú kuthoz, a melynek egyik végén egymásután leadják az ures poharakat a melyeket a másik végén megtöltve visszakapják. A poharak soha el nem cserélődnek. Ezt a sorrendet mindenkinek — legyen az herceg vagy koldus — be kell tartania és ha valaki kívülről a sorba belopózni próbálkozik azt az argus szemű felvigyázó nyomban fülön csipi és kitessékeli.

Még a postahivatal mintaszerű működéséről kell megemlékeznen, a mely az óriási forgalmat bámulatos gyorsasággal és kiváló előzékenységgel lebonyolítja és a naponként érkező, mintegy 20000 levelet páratlan pontossággal kézbesített.

Ha tehát a magyarországi fürdők tulajdonosai nemcsak jayveszékelnai, nemcsak megható jeremiákat fognak zengeni a hazai fürdők mellözése és a magyar fürdőző közönségnek a külföldi fürdőkbe való zarándokolása miatt, hanem a külföldi fürdők példáját követve gondoskodni fognak a fürdővendégek kényelmére, szórakoztatásáról a fűre telep fokozatos áldozatkész fejlesztéséről, rendről, tisztaságról és pontosságról, akkor meg lesz törve a hazai fürdők iránt mutatkozó közöny és nem fog elmaradni a külföldiekkel versenyképes gyógyforrásaik által jól megérdemelt virágzás és fellendülés sem.

Ha a magyar sajtó is — a hazai für-

dők fellendítése érdekében, ne szoritkozzék csupán a hazafias hurok pengetésére, hanem feltárva a bajokat és hiányokat, egészséges, életrevaló eszmék terjesztésével tette, cselekvésre serkentse a hazai fürdők fellendítésére hivatott tényezőket. Külföldi példákra hivatkozva mutassa meg a magyar sajtó az utat, jelölje meg a módozatokat, a melyek mellett a természet kincseivel oly dusan megaldott hazai fürdők a virágzás és fokozatos fejlődés stadiumába hozhatók. Értesse meg a fürdőtulajdonosokkal, hogy valameddig azok csak telepeik természetes bájában bizva nem fogják rájuk adni külföldi versenytársnóik divatos, szemkápráztató czifra köntösét, addig sorsuk azonos lesz annak az egyszerű falusi asszonynak a sorsával, akinek ölelő karjaiból, a férj a festett arcza, kipárnázott vállu kokott keblére vágyakozik.

Magyar honfainak szokatlan nagy számmal vannak az idén képviselve a karlsbadi fürdővendégek nagy kontingensében.

Báró Fejérváry exminiszter szintén itt resztaurálja az obstrukció kemény gombóczeitől elrontott gyomrát.

A magyar ember hagyományos nemtörődömseget mutatja azon körülmény, hogy a nagyszámú magyar fürdővendégek nem alakítanak magyar klubbot, a mely nagyban előmozdítaná a magyar vendégeknek egymással való megismerkedését és hozzájárulna a segélyre szoruló szegény beteg honfitársaink segélyezésére szükséges anyagi eszközök megteremtéséhez.

Végül még néhány szót e fürdő legfontosabb és legnélkülözhetetlenebb tényezőiről az orvosokról.

A betegeknek 158 jeles gyakorló orvos áll rendelkezésére. A magyar vendégek tulajdonképpen Dr. Rózsá Ignác honfitársunkat e kiváló és jeles gyomor specialistát keresik fel, a ki valóságos gondozó atyja és lelkes tanácsadója betegeinek.

A ki Karlsbadba jön és itt az orvos rendeleteit szigorúan betartja, annak féltelenül meggyógyul a gyomra, de jól vigyázzon, hogy beteggé ne tegye a lelkét, mert az a fény és pompa, az a féltelen pazarlás melyet a sors kegyeltjei itt kifejtjenek — a rubelék, dollárok, ezres márkák csak úgy röpködnek a restauratók és 100 frtos zseb-kendőket árusító üzletek pénzzacsóiba — nagyon alkalmas arra, hogy a sors mostoha gyermekeiben az irigység, az elégedetlenség, a pénz utáni sóvárgás lélekölő vágyait felkeltse. Aki tehát idejön az gyógyítsa a gyomrát, de vigyázzon a lelkére is.

CSARNOK.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (39.)

Irta: ifjabb Móríc z Pál.

Bottyán generális halála.

A lovas kuruczok megeresztették a kantár szarát. Mint gondolat, oly hirtelenséggel odalent termettek az alföldön. Az öreg após lovasságát küldte a rácok szétverésére, ami sikerült is. Maga táborakarával, régi kedves testőr századával, a gyalogsággal jászagon, Lőrincz-Káta alatt szállott taborba, hogy majd a szükséghez képest nyomul előre. Itt hallotta hírét az öreg, hogy a hatvaniak a jászág kulcsát, a hatvani várat német kézre akarják átjászani. Hirtelen rajtuk termett. A bűnösöket vasra verette. Friss örséggel erősítette meg Hatvan várát. Ez halála előtt harmadnapra történt. Erről Beresényi is megemlékezik Károlyihoz írott levelében:

— Hatvanbul hire sem lesz innenfelel: hol jár az átkozott nimet! Most jut eszemben: Hatvan megakara Budának hódolni, kiért holta előtt harmadnapal szegény Bottyán ott vala, s fogdostata meg benne.

Az öreg após még halála előtt is így szolgálta a hazát. A nagy izgalmak, a túlfeszített ide s oda vágatás, valami hüléfele baj lecsapták a nyeregéből az öreg vitézt, a kit fegyver nem fogott. A száz és száz csaták diadalmas vitézét, a halhatatlan hőst betegség pusztította el, az agyvelőgyulladás három nap alatt, kivégezte. De még halálos ágyáról is rendelkezett a rácság pusztítására. Párducz bőrén mult ki a táborban, hol szeretett vitézei zörgették, csörgették a fegyvert. Midőn meghalt az após, Rákóczi méltán mondhatta:

— Leesett az én fejemnek koronája. Nálánál erősebb, hűségesebb vitéze több nem volt Rákóczinak. Az öreg Bottyán após még baldoklása közben is nagy veszedelmet fordított el a házaról. Az alföldet megmenté a rácok pusztító csordáitól. Száz erős tölgyfát kéne ültetni az öreg Bottyán apánk sírjára. Viharokkal dacoló, az édes honföldben viruló öreg tölgyfa volt ő maga is. A magyar hazaszeretet, a magyar testvériség hatalmas tölgyfája.

A romhányi csata.

A romhányi véres csatát 1710. telén január hónapban vívta Rákóczi. Maga a fejedelem vezette a harcokat. A kuruczok győztek is. Másfél ezer németnél szaporábban levagdáltak. Maga a német főtábornok Sickingen generális is a nádasba bujt, de a kuruczok nem aknázták ki ezt a győzelmet. Mert ahelyett hogy a futamodott németet tovább kaszabolták, darabolták volna, a német máhakoeciknak a fosztogatására támadtak; noha itt pozdorjává törhették volna teljesen a németet. Meg aztán egy különös veletlen is közbejött.

A részeges Migli kapitány.

Ez a részeges Migli kapitány a Viard tábornok ezredében szolgált. Egyik közeli faluban tizekét katonájával volt elszállásolva. Midőn meghallotta a nagy ágyuzást, fegyverropogást, a részeg százados megindult az embereivel Romhány felé. És részeg fővel szörnyen doboltatott, szörnyen trombitáltatott. Szerencsétlenségre éppen akkor érkezett a cserjés között a csataszínhelyére, amikor a diadalmas kuruczszereg egy része a podgyaszokat fosztogatta. Ezek a nagy dobszóra, nagy trombita szóra zavarba jöttek, azt hitték, hogy a németseg részére nagyobb segítő sereg érkezett. Azért a közbeeső patakon át visszavonultak a kuruczok. Ott akarták bevárni a következőket. Ezt a pillanatnyi zavarodást használta fel Sickingen. Előbujt a nádasból s a mennyire lehetett, rendezte elpaskolt seregét. A császár a részeges Miglit ezredesnek kinevezte. Migli mentette meg a németeket a végromlástól, mert annak jobb szárnya és közepe már szaladt Vadkert felé. Az időközben előérkezett Károlyi hadtest elfogta a vezérüket is és sok százat levagdostott közülök. . . . Sickingen „nagy hamarsággal“ szinte visszahúzódott Vadkert felé. . . . De a fejedelem sem üldözte őket fáradt seregével. Két mértföldre visszavonult a csatahelytől. Ott táborozott le.

A részeges Migli százados a végpusztulásból így mentette meg a császáriakat. Részeg kapitánynak, dobosnak, kürtösnek, azóta se idegen örült jobban az osztrák császárnak.

(Folyt köv.)

Nyilttér.**Egy hozzánk érkezett levél így hangzik:**

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak csász. és kir. udvari szállító Neunkirchen Alsó-Ausztria Piesting.

Tisztelettel felkérem, sziveskedjék 2 csomag Wilhelm-féle antiartikus és autireumatikus vértisztító teát postautánvét mellett küldeni. Többen, kik hozzám jönnek, szólnak, hogy részükre is gondoskodjam ily tea beszerzéséről. Köszönetet mondok önnek e csodaszerért s kívánom, hogy az isten fizesse meg ezt önnek. Én tudom, hogy ez részemre a legjobb orvosság.

Ismétlen köszönetet mondok e jó orvoságáért, mert tudom, hogy e télen 3 hónapig fekvőttem és az ön csodahatásu teája engemet kigyógyított. Én szeretném, ha minden beteg ember e csodahatásu teát bevennie.

Teljes tisztelettel **Steiner Mátyás.**

Kapható **Franz Wilhelm**, gyógyszerész cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

Raktár Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárakban.

761—1903 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1148/7—1903. sz. végzése folytán közhirrre tétetik, miszerint Blum Sándor részére Orosz László debreczeni lakostól 22 k. 76 til. perköltség erejéig 1903. évi ápril hó 22-én bíróilag le- és felülfoglalt és 958 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1903 aug. hó 14-én d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és alperes lakásán Csapó-u. 53 sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alulis elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi július 22-én.

Oláh Géza bir. kiküldött.

Czimzéseket, német, magyar fordítást és más hasonló otthon elvégezhető írásbeli munkákat teljesít egy, e téren szakavatott egyén. Szives megkeresések e lap kiadói-vatalába kéretnek, „German Hongrie“ ezimen.

Kopir könyvek

szabadalmazott, kitehető regiszterrel (igen ezélszerű) 1000 lapos 2 frt 20 kr. 500 lapos 1 frt 20 kr-ért beszerezhető Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Piacz-uteza 49.

Gyakornok felvétetik a „Hortobágy“ gőzmalomban.

Üzleti könyvek

csoda olesón kaphatók Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Piaczuteza 49.

ooo ooo oo oooooooo

Ritka alkalom!!**Leszállított árak!****Finom francia batiszt**

divatos új mintákban

27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos új mintákban

37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

3704—1903.

Hirdetmény.

1. Balmazújváros nagyközség előjárósága a község házában, főjegyzői lakon és községi istálló épületen szükséges kőmives munkák teljesítésére **f. hó 12-ik napjának d. e. 9 órájára** nyilvános árlejtést tart, melyre az érdeklődő szakmesterek azzal hivatnak meg, hogy a teljesítendő kőmives munkálatokról az előjáróságtól előzetesen is minden napon a hivatalos órák alatt felvilágosítást szerezhetnek.

2. Ugyanazon napon azaz **f. évi aug. 12-én d. e. 11 órakor** egy közívó kut furása és teljes felszerelésére szintén nyilvános árlejtést tartatik, melyre az ezzel foglalkozó szakemberek és vállalkozók meghívotnak.

Balmazújváros, 1903. aug. 3.

Harangi János

főbiró.

Kaszás József

főjegyző.

Kitünő hegyi fenyves levegőre

gondos orvosi felügyeletre, ellátásra, gyenge, erősödést igénylő gyermekeket akár egész évre, akár rövidebb időre, felnőtteket is üdülésre elfogad mérsékelt díj mellett **Dr. Schöntag Samu** városi orvos Svedlőren, Szepesmegyében. Eddig kitünő eredmények. Hatodik elemiig iskolás gyermekeket német nyelv elsajátítására szintén elfogad. Bővebbet levélben nála, élő szóval Debreczenben **Dr. Tüdös Kálmán** főisk. orvos és augusztus végétől **Dr. Bartha Béla** jogtanár (Csapó-u. 52.) uraknál.

10443, 10322, 10272, 10472

1903.

Árverési hirdetmény.

Debreczenben a városháza kistanácstermében f. 1903. évi Augusztus hó 17 napján délelőtt 10 órakor megtartandó nyilvános árverésen a következő városi tulajdont képező földek fognak a legtöbbet ígérőnek hasznóberbe adatni, u. m.

1. a sámsoni határban levő „Vermes oldal“ elnevezésű 473 hold 157 □ öl föld, 1904. évi október hó 1-ső napjától kezdődő hat évre. — Kikiáltási ár 4565 korona;

2. a sámsoni határban fekvő — 1200 □ ölével számított 435 hold 650 □ öl ligeti föld, 1904. évi október 1-től kezdődő hat évre. — Kikiáltási ár 5000 korona.

3. a Kösely folyó menténi ugynevezett „pipagödrök“-téle 11 hold 217 □ öl föld 1903. évi október 1-től kezdődő hat évre. — Kikiáltási ár 402 korona;

4. Szotyori Nagy Károly féle 8 hold 202 □ öl majorsági föld 1903. évi október 1-től kezdődő három évre. — Kikiáltási ár 1135 korona.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át az árverést vezető bizottság kezéhez készpénzben vagy elfogható értékpapírban letenni.

Az árverési feltételek — városi számvevőségünknel — a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1903. Augusztus 3.

A városi tanács.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytisztta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárakban.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerára és illatszerraktára DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

